Doba stvoření 2020:
Milostivý rok pro Zemi

2020

Průvodce slavením

SEASON OF CREATION

Úvod 3

Pozvání k slavení Doby stvoření od představitelů církví 4

Téma Doby stvoření 2020: Milostivý rok pro Zemi 6

Modlitba Doby stvoření 2020 9

Jak slavit Dobu stvoření 10

Ekumenická bohoslužba pro slavení Doby stvoření 11

Zapojte téma stvoření do nedělní liturgie 18

Uspořádejte bohoslužbu pod širým nebem 19

Studujte Bibli 19

Uspořádejte vycházku nebo pouť 20

Zkoumejte svou místní ekologii pomocí tohoto examenu 20

Podpořte udržitelný způsob života 22

Zapojte se do kampaní, které žádají obnovu 26

Na co nezapomenout 28

Hlavní celosvětové události 30

O Době stvoření 31

Přispěvatelé 33

Úvod

Děkujeme, že jste se rozhodli prožít Dobu stvoření spolu se svým společenstvím. Od 1. září do 4. října se křesťanská rodina po celém světě propojuje, aby slavila, modlila se a jednala ve prospěch našeho společného domova.

Jsme následovatelé Krista z celého světa a naši společnou úlohou je pečovat o Boží stvoření. Jsme si vědomi, že náš blahobyt je úzce spojen s blahobytem Bohem stvořeného světa. Naše srdce jásají, že máme příležitost pečovat o svůj společný domov a o všechny sestry a bratry, kteří ho obývají

Zastřešujícím tématem letošní Doby stvoření je „Milostivý rok pro Zemi“. Společně nyní promysleme nedílný vztah mezi odpočinkem pro Zemi a našimi ekologickými, ekonomickými, sociálními a politickými způsoby života. Dalekosáhlé dopady letošní celosvětové koronavirové pandemie obzvláště ukázaly potřebu spravedlivých a udržitelných systémů. Toužíme po tom, abychom si dokázali představit všechny morální důsledky, které s sebou Milostivý rok přináší.

Tento návod Vás blíže seznámí s Dobou stvoření a jak ji slavit. Další zdroje jsou dostupné online, včetně webinářů a modlitebních setkání, facebookové skupiny a fotek. Pro přístup k úplným materiálům navštivte stránku SeasonOfCreation.org.

Řídící výbor Doby stvoření

Pozvání k slavení od představitelů církví

Drazí bratři a sestry v Kristu!

Padesátý rok posvětíte a vyhlásíte v zemi svobodu všem jejím obyvatelům. Bude to pro vás léto milostivé, kdy se každý vrátíte ke svému vlastnictví a všichni se vrátí ke své čeledi. (5. kniha Mojžíšova 25, 10)

Celosvětový dopad nového koronaviru letos devastujícím způsobem odhalil naši sdílenou lidskou přirozenost, propojenost našich ekonomik, politických struktur, zdravotních systémů, potravinových výrobních řetězců a energetických a dopravních systémů. Pandemie rovněž názorně ukázala, že celá tato síť je zakořeněna v Zemi a je omezena schopností Země dostávat našim ekonomickým a ekologickým nárokům. Nespravedlivé dopady změny klimatu jsou následkem naší neschopnosti najít v této síti udržitelnou rovnováhu.

Od 1. září do 4. října slaví křesťanská rodina dobrý dar stvoření. Toto celosvětové slavení má svůj počátek v roce 1989, kdy Ekumenický patriarchát ustanovil Den modliteb za stvoření a je nyní přijímán širokým ekumenickým společenstvím.

Během Doby stvoření se spojujeme jako jednotná rodina v Kristu a slavíme pouta, které máme mezi sebou a „s každým živým tvorem na Zemi“ (1. Mojžíšova 9, 10). Křesťanská rodina slaví tuto dobu modlitbou, rozvažováním nad způsoby, jak obývat náš společný domov udržitelněji, a promlouváním ve veřejném prostoru.

Písmo začíná Božím stvrzením, že celé stvoření je „velmi dobré“ (1. Mojžíšova 1, 31). Lidé, kteří byli stvořeni společně s ostatními bytostmi a jsou správci Božího stvoření, jsou povoláni k tomu, aby svět ochraňovali a starali se o jeho dobro (1. Mojžíšova 2, 15, Jeremiáš 29, 5-7). Náš úkol chránit a pečovat o život souvisí s udržitelností ekologických, ekonomických, sociálních a politických systémů. Mezi těmito aspekty života musí být udržována spravedlivá rovnováha pro zdraví Země a všeho stvoření.

Podle této moudrosti zahrnoval Mojžíšův zákon ustanovení pro sabat. Sedmého dne každého týdne byl Boží lid vysvobozen od nutnosti vyrábět a spotřebovávat. Tento čas byl věnován zvířatům a zemi jako takové, stvoření má možnost spočinout jako pocta Stvořiteli. Když uplynul sedm krát sedmý rok (49. rok), měl Boží lid věnovat celý jeden rok úsilí o obnovující ekologickou, sociální a ekonomickou spravedlnost a tak slavit milostivý rok pro Zemi.

Když nyní žijeme v post-koronavirovém světě, dokážeme si představit nové spravedlivé způsoby života, které dopřejí Zemi potřebný odpočinek, zabezpečí dostatek pro všechny její obyvatele a obnoví habitaty a biodiverzitu? Kéž Svatá Moudrost povzbudí naši představivost.

V tomto Průvodci slavením Doby stvoření nabízíme zdroje v ekumenickém duchu našeho společného poslání chránit Zemi a zabezpečit podmínky pro vzkvétání života. Vybízíme celou křesťanskou rodinu, aby se spojila v tomto mimořádném čase a za pomoci modlitby, rozjímaní a odvážných činů uskutečnila Milostivý rok pro Zemi.

V naději, která se rodí z milosti, se modlíme, aby se Pán, náš Stvořitel, Udržovatel a Vykupitel, dotkl našich srdcí a srdce celé lidské rodiny během Doby stvoření.

V Boží milosti

Členové Poradního výboru Doby stvoření:

Bishop Marc Andrus, Episcopal Diocese of California

Rev. Ed Brown, Care of Creation and Lausanne Catalyst for Creation Care

Dr Celia Deane-Drummond, Laudato Si' Research Institute, University of Oxford

Msgr. Bruno-Marie Duffé, Vatican Dicastery for Promoting Integral Human Development

Josianne Gauthier, General Secretary, CIDSE

Rev. Norm Habel, Season of Creation Project, Adelaide

Bishop Nick Holtam, Bishop of Salisbury, Church of England Environment Working Group

Dr Hefin Jones, Executive Committee, World Communion of Reformed Churches

Metropolitan of Zimbabwe Serafim Kykotis, Greek Orthodox Archbishopric of Zimbabwe

Bishop Mark Macdonald, Anglican Church of Canada

Fr. Martin Michalíček, Consilium Conferentiarum Episcoporum Europae

Ms. Necta Montes, General Secretary, World Student Christian Federation

Sr. Patricia Murray, Executive Secretary, International Union Superiors General

Dr Alexandros K. Papaderos, Advisor of the Ecumenical Patriarchates of Constantinople

Paulo Ueti, Latin American Regional Director, Anglican Alliance Canon

Dr Ruth Valerio, Director Global Advocacy and Influencing, Tearfund

Téma Doby stvoření 2020:

Milostivý rok pro Zemi

Ekumenická řídící komise, která vydává tento Průvodce slavením Doby stvoření, navrhuje každý rok jednotné téma. Téma pro rok 2020 je *Milostivý rok pro Zemi*.

Klimatická změna vzniká na průsečíku lidské lakoty, nerovnosti a ničení Boží Země. Téma Milostivého roku bylo vybráno pro tento rok, protože reflektuje tato tři protínající se témata. Milostivý rok je čas zřeknout se nadměrné spotřeby a ekonomických systémů založených na nepřetržitém ekonomickém růstu na úkor Země a chudých. Milostivý rok je doba, kdy ti, kdo nejvíce spotřebovali, musí odškodnit ty, kteří nejvíce protrpěli. Milostivý rok je čas pro Zemi k odpočinku od neustálého vykořisťování, čas pro obnovu ekosystémů a lidí.

Myšlenka Milostivého roku vyrůstá ze svaté moudrosti, podle níž musí existovat spravedlivá a udržitelná rovnováha mezi sociální, ekonomickou a ekologickou sférou. Když je jedna proměnná zneužívána k tomu, aby co nejvíce narostla jiná, utrpí nakonec celý systém. Když je jedná část společenství obyvatel Země nadmíru zatěžována, pocítí všechny části dopad této zátěže. Tuto skutečnost v roce 2020 v celosvětovém měřítku názorně představil nový koronavirus. Zatímco zkušenost s životem za epidemie COVID-19 poukazuje na potřebu zajistit spravedlnost, poučení z něj nám připomíná potřebnost Milostivého roku a může nás motivovat k tomu, abychom systémům, které zabezpečují život, navrátili rovnováhu.

Padesátý rok posvětíte a vyhlásíte v zemi svobodu všem jejím obyvatelům. Bude to pro vás léto milostivé, kdy se každý vrátíte ke svému vlastnictví a všichni se vrátí ke své čeledi. (3. Mojžíšova 25, 10)

Na začátku milostivého roku se hrálo na beraní roh, aby se vyznačil začátek doby vykoupení celého světa. Milostivý rok zahrnoval odpuštění dluhů a narovnání nespravedlnosti za posledních padesát let. I zemědělská půda během něj odpočívala.

Téma Milostivého roku má jasnou souvislost se základním paradigmatem, které je motorem nespravedlivého vykořisťování, jako je neoliberální a kapitalistický přístup k světovému hospodářství. Přináší s sebou nutnost prorockého hlasu, který by promlouval o klimatické nespravedlnosti a činech potřebných k obnovení Země. Téma Milostivého roku rovněž stvrzuje potřebu rovnosti, spravedlnosti,

udržitelnosti a přechodu na udržitelné hospodářství. Vzdává hold kampani Milostivého roku z roku 2000, která úspěšně vyzvala k zproštění dluhů pro země globálního Jihu a k přerozdělení bohatství. Rok 2020 rovněž připomíná padesáté výročí od prvního Dne Země, kdy se zrodilo environmentální hnutí.

Klimatická nouze

Nacházíme se uprostřed doby klimatické nouze. Několik studií již prokázalo, že svět se zdaleka ani nepřiblížil k plnění závazků o snížení emisí skleníkových plynu. Poslední zpráva Mezivládního panelu pro klimatickou změnu při OSN (IPCC) zdůrazňuje, že jedině skrze rychlé a rozsáhlé změny ve světovém hospodářství, v rozsahu a rychlosti, jaké nemají v dějinách precedent, lze zajistit, že se nepřekročí mezní hranice oteplení o 1,5° C. Nastal tedy čas, abychom se smířili se stvořením skrze pokání a naléhavé činy. Doba stvoření je vhodný čas uvědomit si, že již nyní dochází k zvratům, které ohrožují životy nejzranitelnějších lidí a vystavují nebezpečí budoucí generace. Jako věřící jsme zváni, abychom se postavili proti klimatické nespravedlnosti s prorockým zápalem.

Doba stvoření 2020 bude též důležitým okamžikem, kdy křesťanská rodina může hlasitě zdůraznit potřebu rychlých, radikálních, ambiciózních činů pro řešení klimatické krize v předvečer 26. konference OSN o změně klimatu (COP). COP 26 je obzvláště významná, protože účastnické státy na ní mají oznámit, jakým způsobem budou implementovat Pařížskou klimatickou dohodu (a zda nesplní své závazky). Je to čas, kdy jsou věřící společenství zvána k tomu, aby podpořila vedení svých států nebo proti nim vznesla námitky k dosažení významných vizionářských cílů. Je to také čas naslouchat prorockým hlasům mladých lidí.

Desátého dne sedmého měsíce dáš ryčně troubit na polnici; v den smíření budete troubit na polnici v celé vaší zemi. (3. Mojžíšova 25, 9, NRSV)

Prorocké volání naděje

Jako věřící lidé jsme zváni k tomu, abychom povznesli hlasy plné naděje, jako to bývalo zvykem během Milostivého roku. Truchlíme pokaždé, když slyšíme nářek stvoření. Proto jednáme jako ti, kdo stvoření nesou, a troubíme na roh naděje, neboť Země a všichni její obyvatelé patří Bohu. Víme, že Bůh zaslíbil pro Zemi obnovu.

V této kritické a těžké době si uvědomujeme, že naším úkolem jako věřících je hlásat během této krize naději a stvrzovat svou úlohu vydáváním svědectví. Ježíš nám dál na výběr mezi Bohem a mamonem. Pro dobro Země a dobro všech stvořených bytostí nemáme na výběr nic jiného než usilovat o Spravedlnost (Micheáš 6, 8).

Doba stvoření 2020 je příležitostí promýšlet význam Milostivého roku, zejména v předvečer COP 26. Jakým způsobem jako lidé a jako Církev:

- uznáme, že Bohu patří celá Země i všechno naše „vlastnictví“?
- odevzdáme to, co máme, zpátky Bohu, jak v duchovní, tak v praktické rovině?
- uznáme svou absolutní závislost na Bohu a jeho stvoření?
- přijmeme Boží prozřetelné řízení s klidem a důvěrou?

Co to znamená pro církev, když vyhlašuje „Rok Boží přízně“? Jak můžeme velebit Boha za naději kterou máme v Kristu, obnoviteli a vykupiteli Země? K jakým změnám dojde pro chudé a pro Zemi, kterou nyní zotročujeme? Jsme na míle daleko od obrazu milostivého zaopatření. Když Boží země trpí, trpí i Boží lid. Doba stvoření 2020 vybízí církve a křesťany k účasti skrze:

Modlitbu: včetně chvály Boží prozřetelnosti, kajícnosti za naši chamtivost a spoluvinu na utrpení Země a našich bližních, přímluvy za lidi zranitelné klimatickým chaosem a odevzdávání všeho co máme Bohu;

Praxi: analýzu a revize našeho špatného zacházení se Zemí a závazek k novým individuálním činům, tak i k společným činům jako věřící společenství;

Aktivní veřejnou podporu: podpořit státy, aby klimatická spravedlnost a kroky k zelenější ekonomice byly nedílnou součástí plánu na obnovení ekonomik po koronavirové pandemii;

Jednání: účastnit se občanských akcí, vyvinout tlak na vlády po celém světě, aby vytyčili odvážné národní cíle k předložení na nadcházejícím COP 26.

Modlitba pro Dobu stvoření 2020

Stvořiteli života,

Na Tvé slovo vydala Země byliny, které se rozmnožují semeny, a rozmanité druhy stromoví, které nese plody. Řeky, hory, nerosty, moře a lesy udržovaly život. Oči všech vzhlížely k tobě, abys ukojil potřeby každé živoucí bytosti. A po všechen čas byla Země oporou životu. Skrze planetární cykly dnů a období, obnovy a růstu, otvíráš svou ruku, abys nám tvorům dával pokrm v pravý čas.

Ve své moudrosti jsi dal sabat: požehnaný čas k odpočinku ve vděčnosti za všechno, co jsi dal; čas osvobodit se od neřestné spotřeby; čas umožnit půdě a všem tvorům odpočinout si od břemena výnosů. Ale dnes náš způsob života žene tuto planetu za hranice toho, co unese. Vyčerpáváme svět svou touhou po růstu a nekonečným cyklem výroby a spotřeby. Lesy jsou vyluhované, ornice eroduje, pole nevydávají pokrm, pouště se rozšiřují, moře se okyselují, bouře jsou stále silnější. Nedovolili jsme Zemi zachovávat sabat a Země zápasí o svou obnovu.

Během této Doby stvoření tě prosíme, abys nám dal odvahu zachovávat sabat pro naši planetu. Posilni naši víru, abychom důvěřovali v Tvou prozřetelnost. Vdechni nám tvůrčího ducha, abychom se dělili o to, co jsme dostali. Nauč nás být spokojeni s tím, co stačí. A když nyní vyhlašujeme Milostivý rok pro Zemi, sešli svého svatého Ducha, aby obnovil tvář celého stvoření.

Ve jménu Toho, který přišel, aby ohlašoval dobré zprávy celému stvoření,
Ježíše Krista.
Amen.

Jak slavit Dobu stvoření

Dobu stvoření lze slavit mnoha způsoby. Ekumenická síť pro Dobu stvoření navrhuje několik možností, které najdete níže. Můžete navštívit stránky SeasonofCreation.org , kde najdete další nápady a kampaně, včetně iniciativ pro konkrétní denominace.

Modlete se a uctívejte Boha

Nakolik jsme křesťané, je modlitba středem našeho života. Když se společně modlíme, prohlubuje se tím náš vztah k naší víře a od Ducha svatého se nám dostává nových obdarování. Ježíš nás naučil, že „kde jsou dva nebo tři shromážděni v mém jménu, tam jsem já uprostřed nich (Mt 18,20).
Následující návrhy vám pomohou připravit společnou modlitbu nebo bohoslužbu během Doby stvoření.

Uspořádejte ekumenickou bohoslužbu

Prostý a krásný způsob jak oslavit Dobu stvoření je bohoslužba. Je sice dobré slavit takovou bohoslužbu ve společenství vlastní církve, tato doba však nabízí úžasnou příležitost propojit se s křesťany mimo vaši denominaci.

Máte-li do toho chuť, kontaktujte místní křesťanská společenství jiných denominací a zeptejte se duchovních nebo koordinátorů pro spravedlnost, jestli by měli chuť spolupracovat s vámi při uspořádání ekumenické bohoslužby k oslavě Doby stvoření. Pokud pošlete email, zahrňte odkaz na webové stránky Doby stvoření a informace o ní.

Začněte seznamem „Na co nezapomenout“ na str. 28. Požádejte všechna zúčastněná společenství, aby konání bohoslužby zveřejnila. Když informace o ní zveřejníte na sociálních mediích, v tisku a v internetových médiích, přijde více lidí a napomůže to tomu, aby oslava byla rozmanitá a dynamická. Na webu Doby stvoření najdete vzorové letáky, příspěvky do oběžníků a ohlášky. Vedení bohoslužby svěřte jednomu duchovnímu nebo skupině duchovních ze zúčastněných církví.

Ekumenická bohoslužba pro slavení Doby stvoření 2020: Milosrdný rok pro Zemi

Vstupní modlitba

Bohoslužbu začněte rozsvícením svíčky a po prostoru rozestavte další přírodní předměty, které představují zemědělství nebo divočinu Vaší místní ekologie. Zahajte touto vstupní modlitbou:

> Shromažďujeme se ve jménu Trojjediného Boha, Stvořitele, Vykupitele a Uchovavatele Země a všech jejích obyvatel!
>
> Buď chvála Nejsvětější Trojici! Bůh je zvuk a život, Stvořitel vesmíru, Zdroj všeho života, jehož andělé opěvují; podivuhodné Světlo všech tajemství známých i neznámých lidstvu a život, který žije ve všem.
>
> *(Hildegarda z Bingenu, 13. století)*

Úvodní věty

V. Shromažďujeme se tu k obrazu Stvořitele,

O. **který je společenství lásky.**

V. Shromažďujeme se tu ve jménu Vykupitele,

O. **který smiřuje celé stvoření.**

V. Shromažďujeme se v přítomnosti Dárce života,

O. **který vdechuje nový život a obnovuje ho.**

Píseň

Zazpívejte píseň, která chválí Boha jako Stvořitele. Je-li to možné, najděte píseň, kterou sdílejí všechny zúčastněná společenství.

Žalm 104

V. Dobrořeč, má duše, Hospodinu!

O. **Vše s nadějí vzhlíží k tobě, že jim dáš v pravý čas pokrm.**
Rozdáváš jim a oni si berou, otevřeš ruku a nasytí se dobrým.

V. Učinil jsi měsíc k určování času, slunce ví, kdy k západu se schýlit. Přivádíš tmu, noc se snese, celý les se hemží zvěří.

O. **Vše s nadějí vzhlíží k tobě, že jim dáš v pravý čas pokrm.**
Rozdáváš jim a oni si berou, otevřeš ruku a nasytí se dobrým.

V. Přivádíš tmu, noc se snese, celý les se hemží zvěří. Slunce vychází a stahují se, v doupatech se ukládají k odpočinku. Člověk vyjde za svou prací a koná službu až do večera.

O. **Vše s nadějí vzhlíží k tobě, že jim dáš v pravý čas pokrm.**
Rozdáváš jim a oni si berou, otevřeš ruku a nasytí se dobrým.

V. Prameny vysíláš do potoků, které mezi horami se vinou. Napájejí veškerou zvěř polí, divocí osli tu hasí žízeň. Ze svých síní zavlažuješ hory, země se sytí ovocem tvého díla.;

O. **Vše s nadějí vzhlíží k tobě, že jim dáš v pravý čas pokrm.**
Rozdáváš jim a oni si berou, otevřeš ruku a nasytí se dobrým.

V. Dáváš růst trávě pro dobytek i rostlinám, aby je pěstoval člověk, a tak si ze země dobýval chléb. Dáváš víno pro radost lidskému srdci, až se tvář leskne víc než olej; chléb dodá lidskému srdci síly.

O. **Vše s nadějí vzhlíží k tobě, že jim dáš v pravý čas pokrm.**
Rozdáváš jim a oni si berou, otevřeš ruku a nasytí se dobrým.

V. Hospodinovy stromy se sytí vláhou, libanonské cedry, které on zasadil. A tam hnízdí ptactvo, na cypřiších má domov čáp.

O. **Vše s nadějí vzhlíží k tobě, že jim dáš v pravý čas pokrm.**
Rozdáváš jim a oni si berou, otevřeš ruku a nasytí se dobrým.

Všichni **Ať Hospodinova sláva potrvá věčně!!**

Vyznání viny *(podle 3. knihy Mojžíšovy 25,1-25)*

Chválíme tě, Bože, za Zemi, která udržuje život. Skrze planetární cykly dnů a období, obnovy a růstu, otevíráš svou ruku, abys všem svým tvorům dával pokrm v pravý čas. Ve své moudrosti jsi dal sabat, aby si Země odpočinula. Ale dnes náš způsob života žene tuto planetu za hranice toho, co unese. Náš svět je vyčerpáván naší poptávkou po růstu a naším nekonečným cyklem výroby a spotřeby. Lesy jsou vyluhované, ornice eroduje, pole nevydávají pokrm, pouště se rozšiřují, moře se okyselují, bouře jsou stále silnější. Lidé i zvířata jsou nuceni prchat a hledat bezpečí. Nedovolili jsme Zemi zachovávat sabat a Země zápasí o svou obnovu. A proto vyznáváme, Bože milosrdenství a spravedlnosti,

V. Uložil jsi nám, aby Země odpočívala a nebyla zatížena plozením.

O. **Vyznáváme, že nutíme Zemi, aby plodila víc, než unese, a že jsme otroky toho chtít pořád víc.**

V. Voláš nás, abychom přestali sít, prořezávat a sklízet způsoby, které ničí půdu.

O. **Vyznáváme, že nemravně spotřebováváme potravu a energii.**

V. Ujišťuješ nás, že můžeme být nasyceni tím, co země vydá.

O. **Vyznáváme, že nám chybí důvěra, že by se nám mohlo dařit, aniž bychom zacházeli za hranice toho, co je pro Zemi únosné.**

V. Ujišťuješ nás, že naše bezpečí je v tom, že máme dost.

O. **Vyznáváme, že nám chybí odvaha čelit mýtu o nekonečném růstu**.

V. Říkáš nám, že země se nesmí trvale prodávat, protože Země a vše, co je na ní, je Tvé.

O. **Vyznáváme, že o stvoření uvažujeme jako o danosti, ne jako o daru.**

V. Vyzýváš nás, abychom nechávali dost plodů na stromech a v polích, aby se z toho nasytili naši bližní i živočichové a aby byla na Zemi znovu hojnost.

O. **Vyznáváme, že se nedělíme o to, co jsme ze Země obdrželi.**

V. Voláš nás k férovosti a spravedlnosti.

O. **Vyznáváme, že máme málo víry, nemilujeme tě celým svým srdcem a silou a myslí, ani nemilujeme své lidské či jiné bližní jako sebe sama**.

V. Odvrať nás od strachu a nedůvěry,

O. **a osvoboď nás, abychom si představovali život smířený se Zemí a se všemi tvory, skrze evangelium Ježíše Krista, v jehož jménu se modlíme.**

V. Duch nám pomáhá v naší slabosti, neboť nevíme, jak se máme modlit, ale Duch sám se za nás přimlouvá vzdechy příliš hlubokými na to, aby je bylo možno vyjádřit sovy. A Bůh, který zkoumá srdce, ví, co Duch žádá, protože Duch se přimlouvá za svaté v souladu s Boží vůlí (Řím 8,26–27).

O. **Amen.**

(převzato od Světové luterské federace)

Četba z Písma následovaná kázáním nebo společnou reflexí

Níže nabízíme tematická čtení. Můžete také sami určit text, který odráží konkrétní kontext vaší bohoslužby.

Píseň

Zazpívejte píseň, která chválí rozmanitost stvoření. Je-li to možné, najděte píseň, kterou sdílejí všechny zúčastněná společenství.

Vyznání víry

V. Náležíme Stvořiteli, k jehož obrazu jsme všichni učiněni.

O. **V Bohu dýcháme, v Bohu žijeme, v Bohu sdílíme život celého stvoření.**

V. Náležíme Ježíši Kristu, který je pravým obrazem Boha i lidství.

O. **V něm Bůh dýchá, v něm Bůh žije, skrze něj jsme smířeni.**

V. Náležíme Svatému Duchu, který nám dává nový život a posiluje naši víru.

O. **V Duchu dýchá láska, v Duchu žije pravda, dech Boží nás vždy pohybuje.**

V. Náležíme svaté Trojici, která je jedno ve všem a Tři v jediném.

O. **V Bohu jsme všichni učiněni, v Kristu jsme všichni zachráněni, v Duchu jsme všichni sjednoceni.**

(Per Harling)

Sbírka a obětní modlitba

Můžete uspořádat sbírku, třeba peněžní na konkrétní projekt nebo službu, která přispívá k ekologické obnově, nebo k některému aspektu klimatické spravedlnosti. Můžete také upozornit na místní rostliny a živočichy, aby se zvýšilo povědomí o tom, že jejich životní prostředí potřebuje odpočinek.

Prosby

V. Vzdáváme díky za Matku Zemi, v níž je zakořeněno vše, co žije, za Bratra Slunce, jehož energie vyzařuje život, za Sestru Vodu, která nás vyživuje a oživuje, a za všechny spolutvory, s nimiž tu žijeme, pro něž jsme povoláni obdělávat a chránit tuto zahradu.

O. **Osvěcuj naše srdce a zůstávej se svým světem.**

V. Všemohoucí Bože, jsi přítomen v celém vesmíru i v nejmenším ze svých tvorů. Všechno, co žije, objímáš svou něhou. Vylij na nás sílu své lásky, abychom chránili život a krásu. Naplň nás pokojem, abychom žili jako bratři a sestry a nikomu neškodili. Duchu Stvořiteli,

O. **osvěcuj naše srdce a zůstávej se svým světem.**

V. Bože chudých, pomoz nám vysvobodit ty, kdo jsou na této zemi opuštěni a zapomenuti a jsou tak vzácní v tvých očích. Vnes uzdravení do našich životů, abychom svět chránili a nekořistili z něj, abychom rozsévali krásu, ne znečištění a zničení. Dotkni se srdcí těch, kdo hledají jen zisk na úkor chudých a Země. Duchu Stvořiteli,

O. **osvěcuj naše srdce a zůstávej se svým světem.**

V. Uč nás objevovat hodnotu každé věci, abychom byli naplněni úžasem a rozjímáním, abychom poznali, že jsme na nejhlubší rovině propojeni a každou bytostí, když putujeme vstříc tvému nekonečnému světlu. Duchu Stvořiteli,

O. **osvěcuj naše srdce a zůstávej se svým světem.**

V. Když nyní žijeme v celosvětové pandemii COVID-19, slyš nářek našeho soucitu a uzdrav náš svět a všechny tvory. Vnukej našim srdcím svatou představivost, abychom povstali, osvobozeni od potřeby vyrábět a spotřebovávat, a představili si spravedlivý, udržitelný způsob života, kde všichni máme dost a všechno může být obnoveno. Duchu Stvořiteli,

O. **osvěcuj naše srdce a zůstávej se svým světem.**

V. Během této Doby stvoření nám daruj odvahu zachovávat sabat pro naši planetu. Posilni nás vírou, abychom důvěřovali v tvou prozřetelnost. Vnukni nám tvůrčí odvahu dělit se o to, co jsme dostali. Nauč nás být spokojeni s tím, co stačí. A když nyní vyhlašujeme Milostivý rok pro Zemi, pošli svého svatého Ducha, aby obnovil tvář Země. Duchu Stvořiteli,

O. **osvěcuj naše srdce a zůstávej se svým světem.**

V. Děkujeme ti, že jsi s námi každý den. Povzbuzuj nás v našem úsilí o spravedlnost, lásku a pokoj. Duchu Stvořiteli,,

O. **osvěcuj naše srdce a zůstávej se svým světem**. Amen.

(převzato z Modlitby za naši Zemi, Papež František, Laudato Si')

Modlitba Páně

Otče náš …

Požehnání

Kéž nás Bůh, který roztančil stvoření,
který užasl nad liliemi v poli,
který chaos proměňuje v řád,
vede, abychom proměnili své životy a církev tak,
aby odrážely Boží slávu ve stvoření.

(CTBI Eco-Congregation Programme)

Závěrečná modlitba

Vyžádal sis moje ruce, abys je mohl používat ke svým účelům.
Dal jsem ti je na chvíli, pak si je zas vzal zpět, protože to byla dřina.
Vyžádal sis moje ústa, abych se ozval proti nespravedlnosti.
Dal jsem ti šepot, abys mi nemohl nic vyčítat.
Vyžádal sis můj život, abys mohl působit skrze mě.
Dal jsem malou část, abych se moc nezapletl.
Pane, odpusť mi mou vypočítavou snahu sloužit ti,
jen když se mi to hodí, jen tam, kde je to bezpečné,
a jen těm, kdo mi to usnadňují. Pane, odpusť mi,
obnov mě, uzdrav mě, vyživuj mě,
uschopni mě a vyšli mě jako nástroj svého pokoje a spravedlnosti,
abych bral vážně význam toho, co znamená vést tím, že sloužím.
Amen.

(Joe Seramane, Christian Aid Lifelines, South Africa)

Zapojte téma stvoření do nedělní liturgie

Požádejte svého kněze, faráře či kazatele, aby během Doby stvoření kázal o stvoření nebo aby téma stvoření zapojil do společné modlitby.

Kázáni či modlitby lze utvářet kolem následujících myšlenek. Každý týden Doby stvoření má doporučené téma. V tabulce níže najdete seznam čtení ze Starého zákona, žalmů, Nového zákona a evangelií spolu se stručným vyjádřením toho, jak jsou tematicky propojena. Během Doby stvoření lze využít všechna nebo jen některá z nich. Další nápady najdete na http://www.sustainable-preaching.org/

Datum	*Text*	*Téma*
6. září 2020 *14. neděle po Seslání Ducha – Doba stvoření 1*	***1.čtení:*** *Ex 12,1-14* ***Žalm*** *149* ***2.čtení:*** *Řím 13,8-14* ***Evangelium:*** *Mt 18,15-20*	*Největší přikázání, miluj svého bližního*
13. září 2020 *15. neděle po Seslání Ducha – Doba stvoření 2*	***1.čtení:*** *Ex 14,19–31 nebo Sir 27,30-28,9* ***Žalm*** *114* ***2.čtení:*** *Řím 14,1–12* ***Evangelium:*** *Mt 18,21–35*	*Ochrana toho, co je společné*
20. září 2020 *16. neděle po Seslání Ducha – Doba stvoření 3*	***1.čtení:*** *Ex 16,2-15 nebo Iz 55,6-9* ***Žalm:*** *105,1-6.37-45* ***2.čtení:*** *Fil 1,21-30* ***Evangelium:*** *Matt 20:1-16*	*Mám dost pro svou potřebu, ne dost pro svou lakotu*
27. září 2020 *17. neděle po Seslání Ducha – Doba stvoření 4*	***1.čtení:*** *Ex 17:1–7 or Ezek 18:25-28* ***Žalm*** *78:1–4,12–16* ***2.čtení:*** *Flp 2,1–13* ***Evangelium:*** *Mt 21,23–32*	*Dar vody*
4. října 2020 *Svátek svatého Františka*	***1.čtení:*** *Žalm 148,7-14* ***Žalm*** *121* ***2.čtení:*** *Gal 6,14-18* ***Evangelium:*** *Mt 11,25-30*	*Spiritualita stvoření*

Uspořádejte bohoslužbu pod širým nebem

Abychom naplno oslavili Boží stvoření, je dobré, kdykoliv je to proveditelné, udělat bohoslužbu pod širým nebem a slavit takto v kontextu Božího stvoření, které již Boha oslavuje nejlepším způsobem, neboť každý tvor, i hory, řeky a stromy oslavují Pána tím, že dělají to, k čemu je Bůh stvořil. Doporučujeme vyhledat místo, které má význam pro životní prostředí. Pokud je to místo ověnčené přírodní krásou, účel by byl vzdát díky Bohu a vyjádřit závazek k ochraně tohoto místa a jemu podobných. Pokud je to místo, které trpí zhoršením životního prostředí, záměrem bohoslužby by bylo vyznávat hříchy vůči přírodě a zavázat se k uzdravujícímu a obnovujícímu jednání.

- V závislosti na vašem preferovaném stylu bohoslužby a na počasí zvažte spíše neformální bohoslužbu či kratší eucharistickou slavnost.
- V části obětování darů poproste děti a dospělé, aby shromáždili symboly přírody a přinesli je ke svatému stolu jako „plody země a plody lidské práce“ spolu s chlebem a vínem.
- Zahrňte rovněž okamžik ticha a propojte se beze slov s Písni stvoření, která oslavuje Boha.
- Použijte čtení z knihy Izajáš 65, 17-25 nebo jiné vhodné texty.
- Během vyznání vin zařaďte žalozpěv za to, jak my lidé týráme Zemi, a čas k naslouchání sténání stvoření (Řím 8, 22).
- Namísto kázání se rozdělte do skupin ke krátkému studiu Bible.

Studujte Bibli

Přečtěte Izajáš 65, 17-25 "Nová Země".

Jaké problémy spojené s chudobou, nespravedlnosti, a životním prostředí vidíme v tomto textu?

Podělte se o své zkušenosti s problémy, které znáte, nebo se kterými jste se potýkali ve svém životě.

Jaká je vaše vize nové (obnovené) Země?

Uspořádejte vycházku nebo pouť

Doporučujeme vám zorganizovat kontemplativní procházku jako příležitost rozjímat nad darem Božího stvoření a nad naší ochotou být v hlubším propojení se vším, co žije. Můžete to být formou "Via Creatio" neboli Cesta stvoření, ve které rozjímáme nad sedmi dny stvoření pomocí zastavení. Mohli byste také uspořádat pouť na významnému místo s ekologickou hodnotou, nebo modlit se na základě textu Písma s ekologickou tématikou, nebo modlit se za chůze, například tento ekologický růženec. Vaše pouť muže zakončit modlitební setkání nebo následující examen.

Zkoumejte svou místní ekologii pomocí tohoto examenu

Examen je způsob nahlížení na jistý předmět, nebo setrvání v zbožném údivu. Pomocí otázek jste zváni k rozjímání o Boží přítomnosti a dobru, jehož jste svědky. Během Doby stvoření zvažte možnost kontemplovat určitou část ekologického kontextu, v němž se nacházíte. Toto cvičení můžete dělat sami nebo ve skupině.

K rozjímaní vyberte přírodní nebo zemědělskou lokalitu. Les. Řeku. Ulici ve městě, kde je zeleň. Městský park. Farmářské pole. Vrch kopce. Najděte pohodlné místo, kde můžete nerušeně spočinout ve vybrané lokalitě nebo poblíž ní. Vstupte do modlitby způsobem, jaký je pro vás přirozený. Pozvěte svatou Moudrost, aby otevřela oči vašeho srdce. Až budete připraveni, rozjímejte nad těmito otázkami:

1. Uvědomte si Boží přítomnost v přírodní nebo zemědělské lokalitě, kterou kontemplujete.

Jakým způsobem je tu Bůh přítomen? Jakým způsobem je veškerý život, který nyní vidíte, duchu Božím? Jaké to je uvědomovat si, že svatý Duch naplňoval tento prostor již po dlouhá geologická období, byl s každým tvorem, který se tu vyskytl od dávných dob, je tu nyní s vámi a bude tu na tomto místě s tvory i v budoucnu? Jaké to je vědět, že vy, pozemšťan, patříte k tomuto místo a jste tvořen stejným uhlíkem, dýcháte stejný vzduch, jste živen stejným cykly a životními procesy, jste oživován stejným Duchem Stvořitele?

2. Uvažujte o ekologických cyklech této lokality s vděčnosti za všechno, čím nás obdařují.

Jaké potravní koloběhy probíhají v této lokalitě? Je to vodní předěl, který filtruje vodu? Je toto deštný prales (tropický či opadavý), který zadržuje živiny? Je to louka, která zadržuje dusík? Je to zeleň, která vstřebáváním CO_2 čistí vzduch? Jaké rostliny, zvířata, mikroorganismy a nerosty tu nacházejí útočiště? Jak slouží Zemi svým bytím? Nechte se naplnit pocitem vděčnosti za vše, co tato lokalita poskytuje.

3. Všímejte si toho, co cítíte, když rozjímáte nad křehkostí a zdravím tohoto místa.

Je tento ekosystém zdravý? Jakým způsobem je tento ekosystém vystaven riziku či nemocem? Jaké jsou klíče k udržení rovnováhy tohoto místa? Jaké ekologické niky a diverzita tu musí být ochráněny, aby bylo udrženo zdraví habitatu? Jaké jsou zdroje napětí, které ohrožují rovnováhu tohoto ekosystému? Jaké pocity ve vás vyvolává přemýšlení nad křehkostí života, který závisí na zdraví tohoto systému? Jakým způsobem ovlivňujete tuto rovnováhu Vy?

4. Vyberte si jeden aspekt tohoto místa a modlete se za něj, za odpočinek pro něj a za jeho obnovu.

Když uvažujete o různých faktorech, které tuto lokalitu zatěžují, co by potřebovala k tomu, aby si odpočinula, k navrácení do původního stavu, k obnově? Jaký lidský ochranný zásah je potřeba k tomu, aby se toto místo samo uzdravilo? Které aspekty je tu potřeba obnovit? Modlete se za tuto lokalitu a za dar moudrosti, který nám pomůže o toto místo pečovat.

5. Hledejte svou odpověď. Co můžete udělat, abyste ulehčili nárokům, které jsou na toto místo kladeny, a podpořili jeho odpočinek?

Jak se podle svého zkoumání s touto lokalitou ztotožňujete? Jakou péči toto místo vyžaduje? Jak projevíte svůj soucit, abyste podpořili jeho odpočinek?

Podpořte udržitelný způsob života

Přátelství obohacuje naši zkušenost s přírodou. Když se propojíme s dalšími lidmi v našich společenstvích, sdílíme jak radost z prožitku stvoření, tak i výzvu pečovat o něj. Hledání síly v pospolitosti je jeden z principů, které Písmo hlásá: „Lépe je dvěma než jednomu, mají dobrou mzdu ze svého pachtění. Upadne-li jeden, druh jej zvedne. Běda samotnému, který upadne; pak nemá nikoho, kdo by ho zvedl.“ (Kazatel 4, 9-10)

Níže uvedené nápady vám pomůžou koncipovat akci na podporu udržitelnosti, kterou můžete organizovat ve vašem společenství.

Vyčistěte místní vodní toky a plochy

Důležitým krokem k ochraně živočichů v místních vodních tocích a plochách je jejich čištění. 71 % z povrchu zeměkoule je pokryto vodou a znečištění a odpad mohou mít zničující účinek na mnoho druhů, které které jsou odkázání na přístup k čisté vodě – včetně lidí.

Znečištění v našich vodách zahrnuje vypouštění hnojiv a pesticidů, průmyslový odpad, odpadní vody, a obrovské množství plastů. Plast způsobuje mnoho úmrtí – jednak živočichové se mohou do plastových odpadků zaplést, nebo mohou požit velké množství mikroplastů, na které se plasty rozkládají (viz Manuál pro boj proti mikroplastům připravený organizaci A Rocha, plný informací a praktických nápadů).

Účast na akci k čištění vody ochraňuje síť života a ctí křesťanskou symboliku spojenou s vodou – od mraku, který vedl Izraelity, až po řeku, v níž byl pokřtěn Ježíš. Vaše skupina může pojmout cestu k lokalitě jako poutní cestu, které vás propojí se základy naší víry.

Mezinárodní společenství se každým rokem propojuje, aby čistilo vodní toky a plochy. V letošním roce mezinárodní čištění připadá na 21. září, ale akce je vítána kdykoli. Vaše účast zajistí, aby se plasty a další nebezpečné látky nedostaly do vod a do potravních řetězců. Tato akce je vhodná pro rodiny.

Abyste oslovili další lidi ve vaší farnosti, můžete začlenit do nedělní náboženské výuky hodinu o plastech. Organizace Zelených Anglikánů (The Anglican Communion Environmental Network/Green Anglicans) vytvořila studijní materiál Oceány plastů, který je koncipován tak, aby pomohl dětem pochopit zázrak Božích oceánů a škody, které plasty způsobují. Tento manuál nabízí krátký seznam konkrétní kroků, které můžeme učinit pro ochranu oceánu a živočichů, kteří je obývají.

Více informaci ohledně Mezinárodního čištění břehů (Internation Coastal Cleanup) najdete na webu Ocean Conservancy.

Zasaďte strom

Stromy pomáhají proti změně klimatu, čistí vzduch, který dýcháme, a poskytují obydlí pro většinu světové pozemské biodiverzity. Sázet stromy a pomáhat jim růst může být také způsob, jakým vaše společenství prokáže péči o stvoření.

Během Doby stvoření uspořádejte událost pro zasazení stromů spojenou s modlitbou. Pokud možno vyberte místní druh stromu. Ten nejlépe podpoří hmyz a jiné živočichy a přispěje k uzdravení celého ekosystému na vašem pozemku. Nezapomeňte spolupracovat se správcem pozemku, pozemkovou komisi a vaším týmem, abyste pečovali o strom i po tom, co ho zasadíte.

Doba stvoření je úžasným časem pro zamýšlení se nad tím, jakým způsobem naše životní styly působí na životní prostředí. Je taky časem, kdy se můžeme zavázat, že budeme žít udržitelněji. Stačí udělat pár rozhodnutí pro udržitelný životní styl a v úhrnu to může mít velký celkový dopad.

Zmenšete svoji uhlíkovou stopu

Přesvědčte své společenství, aby zmenšilo svou ekologickou stopu tím, že se během Doby stvoření připojí k iniciativě *Living the Change* (Žít změnu). *Living the Change* je iniciativa, která spojuje lidí různých vyznání a pomáhá různorodým lidem po celém světě uvést do praxe své přesvědčení a hodnoty tím, že sníží svoji osobní uhlíkovou stopu. Toto úsilí přispívá k společné snaze omezit globální oteplování o 1,5°C nad hodnoty na počátku průmyslové revoluce. Snížení globálního oteplování je důležitý způsob, jak ochránit rostliny a zvířata, která jsou zasažena, a zamezit šíření pouští, horkých let a změn v dešťových srážkách spojené klimatickou změnou.

Zde předkládáme několik návrhů, jak uskutečnit změnu v této oblasti:

- Zjistěte si na http://www.uhlikovastopa.cz/kalkulacka svůj příspěvek ke klimatické změně. Návrhy na konkrétní klimatické závazky včetně přesných hodnot úspor najdete na https://www.veronica.cz/hodinazeme/clanky-blog/#clanek-43.
- Udělejte konkrétní závazek spojený s vaším životním stylem v jedné ze tří stěžejných oblasti – doprava, stravování, energie.
- Navštivte jeden z webinářů organizovaných Living the Change, ve kterých se dozvíte, jakým způsobem jsou konkrétní osobní kroky spojené s klimatickou změnou jsou součástí naší křesťanské víry.
- Setkejte se s lidmi z vaší farnosti či společenství a mluvte spolu o křesťanské víře a o životních stylech ohleduplných ke klimatu.
- Další informace a zdroje najdete na webu www.livingthechange.net.

Stravování: podpořte udržitelnou spotřebu tím, že: a) snížíte spotřebu červeného masa (hovězího a vepřového), b) nakupujete ekologické potraviny od místních výrobců, c) zamezíte vyhazování jídla, d) vyhýbáte se jednorázovým výrobkům, e) podpoříte použití obalů, které se dají opětovně využít (bez plastových a plechových obalů pro denní stravování).

Doprava: Podpořte mobilitu, která je šetrná ke klimatu, zejména způsoby přepravy, které nepoužívají fosilní paliva. V závislosti na vaši situaci: vyvěste jízdní řády pro hromadnou dopravu, použijte kolo, nebo sdílení, např. sdílení automobilů, zařízení nabíjecích stanic pro elektrická auta, nebo celkově omezte potřebu přepravy tím, že uděláte své každodenní hospodaření více lokální.

Energie: Mějte přehled o své spotřebě elektřiny, monitorujte ji aspoň jednou do roka a snažte se o úplný přechod na obnovitelné zdroje. Použití energie vyrobené s použitím fosilních paliv škodí klimatu.

Materiály: Podpořte svědomité použití materiálů. Pokaždé když něco koupíme, platíme taky za prvotní suroviny, cenu výroby a za cenu spravování odpadků po ukončení použití produktu. Získávání prvotních surovin je často velmi škodlivé pro lidi a pro životní prostředí. Malé změny, jako je oboustranné tisknutí na recyklovaném papíře nebo vyhýbaní se koupi nových mobilních telefonů, stolních a přenosných počítačů každý nebo každý druhý rok, může napomoci s obnovu Zemi. Myslete na Milostivý rok před každým nákupem.

Síťování: „Shodnou-li se dva z vás na zemi v prosbě o jakoukoli věc, můj nebeský Otec jim to učiní“ (Mat 18, 19). Pokud budeme dělat věci spolu, bude to mít větší dopad. Pozdvihněte svůj hlas ohledně ekonomických a ekologických problémů ve svých komunitách a na celém světě.

Zavádění změn k udržitelnosti na institucionální úrovní

Spolu se zavaděním změn na osobní úrovní, jak to bylo popsáno výše, mohou mít obrovský dopad také změny na institucionální úrovni, které mohou přinést citelné zmírnění negativních enviromentálních dopadů.

Služby a správa poskytovaná institucemi nabízejí obrovskou příležitost pro změnu. Dobrým prvním krokem je provedení energetického auditu budovy a zaměření se na klíčové oblasti jako jsou vytápění, osvětlení, ventilace a zateplení. Všechny tyto oblasti nabízejí spoustu příležitosti pro okamžité snížení uhlíkové stopy.

Kromě toho může být pozemek, na kterém se daná instituce nachází, zdrojem pozitivní změny pro životní prostředí. Například promyšlená úprava zelených prostranství může pomoci absorbovat uhlík z okolí, podpořit lokální biodiverzitu a dokonce i poskytnou prostor pro komunitní zahradu.

Zapojte se do kampaní, které žádají obnovu

Téma Milostivého roku pro Zemi podtrhuje celistvost vztahu mezi ekonomickou bezpečností, ekologickou udržitelností, prosperitou společnosti jako celku a spravedlivými vztahy mezi lidmi a Zemí. Milostivý rok je model, který se zaměřuje na spravedlnost, reflektuje Boží vůli pro dobrý život, tak aby se každé stvoření mohlo úspěšně rozvíjet, jak individuálně, tak i ve společnosti. N. T. Wright upozorňuje, že „Milostivý rok se zaměřuje na sociální a ekonomické potřeby a nemůže být chápan nebo praktikován bez teologických a duchovních principů, které jsou jejich nedílnou součásti."

Covid-19 zhoršil existující nerovnosti v již nespravedlivé ekonomice. Když bezprostřední zdravotní krize skončí, naše úsilí oživit hospodářství musí mít za cíl vybudovat spravedlivou, udržitelnou a odolnou ekonomiku. Krize kolem Covidu-19 podtrhuje lépe než kdykoliv předtím, že potřebujeme uzdravující procesy.

Vyzýváme k zastání se klimatické spravedlnosti, která vychází z obnovy Země a všech lidí. Kroky k řešení hospodářského oživení po Covidu-19 a řešení klimatické krize musí být provázané. Koncept Milostivého roku předpokládá udržitelné modely ekonomického rozvoje, které vytvoří spravedlivé, zdravé a bezpečné komunity pro všechny lidi, omezení extrémního konzumerismu a neudržitelného ekonomického růstu.

V roce 2018 vymezil Mezivládní panel pro klimatickou změnu (IPCC) katastrofální scénáře spojené s udržováním stávajícího přístupu ke globálnímu oteplování. Zpráva dala jasně najevo, že aby se globální oteplování udrželo ve výši 1,5°C nad předindustriální úrovní, musí být emise o polovinu menší do roku 2030 a nulových emisí musí být dosaženo do roku 2050. Abychom tohoto dosáhli, musíme zastavit rozšiřování těžby fosilních paliv a nastartovat urychlený přechod na obnovitelnou energii.

Zastáváme se spravedlivého klimatického financování. Některé země z Globálního Jihu mají historicky nízké emise na obyvatele, a přitom trpí extrémními následky změny klimatu. Klimatické katastrofy úplně ničí celé infrastruktury a tyto země si musí půjčovat více pro nápravu škod. Historické vykořisťovaní Globálního Jihu (například skrze levnou pracovní sílu a čerpaní surovin pro průmysl) vytvořilo nepřijatelnou globální nerovnost a chudobu, kterou zažíváme dnes. Na klimatické financování by nemělo být nahlíženo jako na „pomoc", ale jako na naplnění historické odpovědnosti, uzdravující spravedlnost – **Milostivý rok**.

„Otevři svá ústa za němého, za právo všech postižených, ústa otevři, suď spravedlivě a zastaň se utištěného a ubožáka“ (Přís 31, 8-9). Jakým způsobem můžeme promlouvat o těchto problémech spravedlnosti k našim společenstvím věřících? Zde přikládáme několik výzev:

- **Výzva k prominutí dluhů**. Všechny externí dluhy, které mají být splaceny v roce 2020, nechť jsou prominuty, jako uznání dopadu zdravotních, sociálních a ekonomických krizí, kterým v následku Covid-19 země čelí.
- **Poskytněte finanční pomoc lidem, ne znečišťovatelům.** Stimulační balíčky pro obnovu hospodářství po Covid-19 nesmí poskytnout pomoc průmyslům odpovědným za znečišťování, ale měly by se investovat do lidí a dobrých pracovních příležitostí, s ohledem na nejohroženější lidi na této planetě.
- Všechny země musí zavést **ambicióznější národní cíle,** aby snížili emise do konce roku 2030 a nedovolily, aby zvýšení teploty překročilo 1.5°C.
- Bohatší země musí rozšířit a **navýšit finanční podporu pro adaptaci, mitigaci a ztráty a škody** v rozvojových zemích
- Ukončit dotace fosilnímu průmyslu a ukončení investic v rozšíření použití fosilních paliv. **Divestice** fosilních společností a investice do spravedlivých klimatických řešeních je mocný krok, který mnoho subjektů může udělat, včetně náboženských institucí. Tím bude vyslán silný signál, že éra fosilních paliv musí urychleně skončit.
- Podporujeme výzvu Spojených národů **zabezpečit, že 30 % povrchu Země bude považováno za chráněné životní prostředí,** aby se zastavila alarmující ztráta biodiverzity.
- Prosazujme lidské **právo na přístup k jídlu, čisté pitné vodě a bezpečné hygieně**. Zavažme se k urychlené redukci plastových obalů na jedno použití a usilujeme o celostátní zákazy, podporujeme cirkulární ekonomiku.
- Podporujme implementaci **Cílů udržitelného rozvoje** na místní a mezinárodní úrovni.

Byli jsme vyzváni hlásat pravdu před mocnými a tím, že tuto výzvu naplňujeme, v nás rostou láska a síla. Navrhli jsme několik způsobů, jak se zastat spravedlivé obnovy našeho společného domova.

Na co nezapomenout

Toto je seznam kroků, které pomohou zorganizovat úspěšnou akci. Ve zkratce: dobře plánujte, posbírejte širokou podporu, ujistěte se, že ostatní jsou o události informování, a udržujte komunikaci a další aktivity i po skončení akce.

- Posbírejte malou skupinu (1 až 4 lidí), abyste událost vedli spolu. Tento organizační výbor se bude podílet na práci, bude rozvíjet nápady, bude spolupracovat s vaším farářem a farností tak, aby se oslavy Doby stvoření dostalo široké podpory ve vašem církevním společenstvím.
- Vytvořte obecný plán pro vaši událost. Podívejte se na nápady pro akce, vyberte ten, který je nejvhodnější pro vás, nebo vymyslete vlastní nápad.
- Organizujte diskusi za účastí faráře a představitelů společenství. Abyste mohli připravit ostatní na diskusi, sdílejte včas s ostatními dopis od náboženských představitelů, informace o Době stvoření a odkaz na webové stránky. Všechno je přístupné na SeasonOfCreation.org.
- Během setkání: začněte poděkováním všech za dobrou práci pro ochranu stvoření, kterou již dělají. Sdělte ostatním, že vy a vaše skupina chcete být dobrovolníky pro církev tím, že uspořádáte událost pro Dobu stvoření. Získejte zpětnou vazbu a pište si poznámky, abyste zaznamenali postřehy.
- Upravte svůj plán a zakomponujte postřehy, které byly vyjádřeny. Domluvte se spolu se správcem farnosti na datu události, času a místě.
- Zaregistrujte svou událost na webu SeasonOfCreation.org. Po registraci bude vaše událost vidět na globální mapě Doby stvoření. Budete též oslovení emailem a nabídneme vám další zdroje.
- Promluvte s dalšími představiteli vaší farnosti, abyste dostali zpětnou vazbu a dodatečné schválení postupu. Dle povahy vaší události mohou být do procesu přípravy zahrnuti vedoucí pozemkové správy, vedoucí náboženského vzdělání, hudby a bohoslužeb, nebo farní asistent.
- Pokud je vaše událost ekumenická nebo mezináboženská, zkontaktujte náboženské instituce, se kterými byste rádi spolupracovali. Požádejte o schůzku a odprezentujte svůj plán podobným způsobem, jakým jste to udělali se svým vlastním farářem.
- Po dokončení plánu se ujistěte, že členové vaši farnosti a ostatní spolupracující náboženské instituce jsou s plánem obeznámeni. Začít s přípravou by bylo nejlépe jeden měsíc před události. Tento krok je zásadní, aby byla zajištěna solidní účast a aby akce byla poutavá.

- Několik dnů před akcí shromážděte všechny zásoby a materiály. Zkontaktujte spolupořadatele a ujistěte se, že mají vše potřebné. Udělejte poslední úsilí o propagaci akce tím, že poprosíte faráře, aby událost zařadil do oznámení po mši a nabídl, aby byl umístěn stůl s propagačními materiály někde ve veřejném prostoru po bohoslužbách.
- Pořádejte svou akci a užijte si ji!
- Po události pošlete vzkaz s poděkováním všem organizátorům a dobrovolníkům. Informujte své farníky o dosažených výsledcích a o dalších krocích.
- Nasdílejte fotky z události na amen@zitlaudatosi.cz a připojte stručnou zprávu. Vaše fotografie a zprávy budou zveřejněny na webu zitlaudatosi.cz a budou povzbuzením dalším lidem v ČR.
- Můžete také vyplnit formulář „Event report form“ a nasdílet své fotky na webu SeasonOfCreation.org.

Když plánujete svou událost, můžete ji registrovat na webu SeasonOfCreation.org. Když svoji událost zaregistrujete, bude vaše oslava vidět na globální mapě Doby stvoření, inspiruje ostatní a navýší účast. Budeme vás také kontaktovat s dodatečnými zdroji.

Jakýmkoliv způsobem se rozhodnete slavit, nezapomeňte se o své zkušenosti podělit.

Hlavní celosvětové události

Kvůli bezpečnostním opatřením během koronavirové pandemie bylo mnoho akcí odloženo nebo pozměněno. Situace se vyvíjí s každým nový týdnem a bude stále v pohybu i během Doby stvoření. Sledujte webové stránky pro aktuální informace o příležitosti k účasti na globálních online událostech. Ačkoliv každé křesťanské společenství bude oslavovat Dobu stvoření po svém, několik málo akcí poskytne možnost spojit všechna společenství na světě dohromady.

1. září: Den stvoření/Světový den modliteb za péči o stvoření

Dnem stvoření, který je také nazýván Světový den modliteb za péči o stvoření, začíná každoročně Doba stvoření. Papež František, Patriarcha Bartoloměj, Světová rada církví a mnoho dalších představitelů vyzvalo věřící, aby tento den oslavily. Na celém světě jsou křesťané vyzvání, aby se připojili k online modlitebnímu setkání, aby se propojili v radostnou oslavu naší společné věci. Informace bude včas zveřejněna na SeasonOfCreation.org

21. září: Mezinárodní den Čištění břehů moří a oceánů

Už více než 30 let se společenství scházejí, aby odstranily odpadky z břehů moří a oceánů, ale taky z vodních toků a ploch, včetně rybníků, jezer a řek. Společnými sílami tyto dobrovolnice a dobrovolníci odstraňují a zaznamenávají hory odpadků každým rokem. Vaše společenství je také vítáno. Pro více informací navštivte web Ocean Conservancy.

4. října: Den sv. Františka

Mnoho náboženských směrů vidí inspiraci a model pro ochranu stvoření ve svatém Františkovi. 4. října je svátek svatého Františka a je to zároveň poslední den Doby stvoření. Věřící po celém světě se sejdou online k modlitebnímu setkání, aby rozjímali nad tím, jakým způsobem sv. František ovlivnil jejich duchovní cestu, a aby oslavili již měsíc trvající Dobu stvoření. Informaci pro registraci na online modlitební setkání můžete najít na webových stránkách Doby stvoření a na našich sociálních profilech.

O Době stvoření

Doba stvoření je čas v roce, kdy jsou křesťané po celém světě vyzýváni modlit se a pečovat o stvoření. Odehrává se každým rokem od 1. září do 4. října.

Globální křesťanská rodina má možnost spojit se během Doby stvoření ve společném záměru. Toto období poskytuje rovněž flexibilitu ve způsobech organizování modlitebních setkání a zapojování se do různých akcí spojených s péčí o stvoření.

Historie

Den 1. září byl v roce 1989 prohlášen patriarchou Dimitriem za Den modliteb za stvoření pro Východní pravoslavnou církev. V roce 2001 byl tento den přijat i jinými velkými evropskými křesťanskými církvemi a v roce 2015 i papežem Františkem pro Římskokatolickou církev.

V poslední době začalo mnoho křesťanských církví oslavovat Dobu stvoření (Season of Creation) od 1. září do 4. října, kdy je svátek sv. Františka, který je slaven v několika západních církvích. Svatý František je autorem Písně tvorstva a je patronem těch, kteří propagují ekologii.

Několik prohlášení v minulých letech vyzvalo věřící, aby slavili tuto měsíční dobu, například výzva katolických biskupů Filipín z roku 2003, Třetí ekumenické shromáždění v Sibiu v roce 2007, Světová rada církví v roce 2008 či papež František v roce 2018.

Řídící výbor

Tím, jak se zvětšovala naléhává potřeba řešit ekologickou krizi byly křesťanské církve vyzvány, aby posílili svou společnou odpověď. Ekumenický řídící výbor Doby stvoření byl vytvořen, aby poskytoval zdroje a materiály, které umožní křesťanům odpovědět na současné výzvy způsobem, který vychází z jejich partikulárního vyznání a ukotvení během doby společné reflexe a akce.

Organizační výbor se skládá z těchto institucí: Světová rada církví, Světová luterská federace, Světová evangelikální aliance, Globální katolické klimatické hnutí, Enviromentální síť Anglikánského společenství, Sít pečující o stvoření Lausanne, Světové společenství reformovaných církví, Evropská křesťanská environmentální síť, Christian Aid.

Jako ekumenická síť jsme inspirování naléhavou výzvou Papeže Františka Laudato si' „k obnovení dialogu o tom, jak vytváříme budoucnost planety“ a „Potřebujeme novou všeobecnou solidaritu“ (LS 14), kdy nejohroženější jsou podporování a je jim umožněno žít důstojně. Vybízíme vás abyste se k tomto snažení připojili.

Přispěvatelé:

Jsme vděční níže uvedeným lidem, kteří přispěli k psaní, revidování a editování této publikace.

Arnold Ambundo, Act Alliance

Dr Louk Andrianos, World Council of Churches

Dr Dave Bookless, A Rocha

Ed Brown, Care of Creation a Lausanne Catalyst for Creation Care

Cecilia Dall'Oglio, Global Catholic Climate Movement

Dr Celia Deane-Drummond, Laudato Si' Research Institute, Campion Hall, University of Oxford, UK

Reba Elliott, Global Catholic Climate Movement

Henrik Grape, World Council of Churches

Dr Hefin Jones, World Communion of Reformed Churches

Christina Leano, Global Catholic Climate Movement

Rev. Dr Rachel Mash, Green Anglicans/Anglican Communion Environmental Network

Rev. Dr Chad Rimmer, the Lutheran World Federation

John Paul Roberts, Green Anglicans

Dr Paulo Ueti, Anglican Alliance

Canon Dr Ruth Valerio, Director, Tearfund

Abena Afari, Christian Aid

Český překlad Žít *Laudato si'* Česká republika